

Briselē, 29.4.2019.
COM(2019) 204 final

2019/0099 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par Zālamana Salu pievienošanas Partnerattiecību pagaidu nolīgumam starp Eiropas Kopienu, no vienas puses, un Klusā okeāna valstīm, no otras puses

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Pievienotais Padomes lēmuma priekšlikums ir juridiskais instruments, ar ko atbilstoši LESD 218. panta 6. punktam Eiropas Savienības (ES) vārdā apstiprina Zālamana Salu pievienošanas Partnerattiecību pagaidu nolīgumam starp Eiropas Savienību, no vienas puses, un Klusā okeāna valstīm, no otras puses.

Padome 2002. gada 12. jūnijā pilnvaroja Komisiju sākt sarunas par ekonomisko partnerattiecību nolīgumiem (EPN) ar ĀKK valstīm.

ES 2009. gada 30. jūlijā parakstīja EPN starp Eiropas Kopienu, no vienas puses, un Klusā okeāna valstīm, no otras puses. EPN provizorisks piemēro Papua-Jaungvinejas Neatkarīgā Valsts, Fidži Republika un Samoa Neatkarīgā Valsts — attiecīgi kopš 2009. gada 20. decembra, 2014. gada 28. jūlija un 2018. gada 31. decembra.

EPN 80. pants paredz, ka nolīgumam var pievienoties citas Klusā okeāna salas. Attiecīgi 2018. gada 4. jūnijā Zālamana Salas iesniedza Padomei pieprasījumu pievienoties EPN, kā arī tirgus piekļuves piedāvājumu. Komisija novērtēja piedāvājumu un pēc grozījumu izdarīšanas atzina to par pieņemamu. Tā 2018. gada 23. oktobrī Savienības vārdā pabeidza sarunas.

Komisija ar Padomes ĀKK jautājumu darba grupas starpniecību mutiski un rakstiski informēja ES dalībvalstis par Zālamana Salu pievienošanās procesu. Eiropas Parlaments arī tika informēts ar tā Starptautiskās tirdzniecības komitejas (INTA) starpniecību. Abām iestādēm 2018. gada 20. novembrī tika iesniegts no sarunām ar Zālamana Salām izrietošais tirgus piekļuves piedāvājums.

EPN Puses (ES, Papua-Jaungvineja, Fidži un Samoa) vēl nav vienojušās par tehniskajiem grozījumiem, kas nolīgumā jāizdara, lai ņemtu vērā pievienošanas.

• Atbilstība spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā

Ar šo priekšlikumu īsteno Partnerattiecību nolīgumu starp Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu grupas locekļiem, no vienas puses, un Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no otras puses, ("ĀKK un ES partnerattiecību nolīgums" jeb "Kotonū nolīgums")¹.

Zālamana Salu pievienošanās EPN, kas ir starp ES, Fidži, Papua-Jaungvineju un Samoa noslēgts asimetrisks un ar PTO saderīgs tirdzniecības nolīgums², nostiprina tiesisko regulējumu ES tirdzniecības attiecībām ar partnervalstīm un atvieglo savstarpējo tirdzniecību. Turklāt ar to Zālamana Salas tiek iekļautas arī kopēju noteikumu un iestāžu režīmā, kas izveidots ar EPN.

Paredzams, ka Zālamana Salas 2021. gadā atstās vismazāk attīstīto valstu (VAV) kategoriju. Tādējādi trīs gadus pēc tam tās zaudēs ES preferences iniciatīvā "Viss, izņemot ieročus" (EBA). No minētā brīža eksportam no Zālamana Salām uz ES tiks piemērota standarta vispārējā preferenču shēma (VPS), kas tomēr nav tik labvēlīga kā EBA. Lai saglabātu pilnīgu

¹ OV L 287, 4.11.2010., 3. lpp.; nolīgumā grozījumi izdarīti ar nolīgumu, kurš parakstīts Luksemburgā 2005. gada 25. jūnijā (OV L 209, 11.8.2005., 27. lpp.), un ar nolīgumu, kurš parakstīts Vagadugu 2010. gada 22. jūnijā (OV L 287, 4.11.2010., 3. lpp).

² Padomes Lēmums (2009. gada 13. jūlijs) par to, lai parakstītu un provizorisks piemērotu Partnerattiecību pagaidu nolīgumu starp Eiropas Kopienu, no vienas puses, un Klusā okeāna valstīm, no otras puses (OV L 272, 16.10.2009., 1. lpp).

beznodokļu un bezkvotu piekļuvi ES tirgum, būtu vajadzīgs, lai Zālamana Salas pievienojas spēkā esošajam EPN, kas noslēgts starp ES, Fidži, Papua-Jaungvineju un Samoa.

Kamēr Fidži, Papua-Jaungvinejā un Samoa nav pabeigtas attiecīgās iekšējās procedūras, tiek paredzēts, ka ES un Zālamana Salas saskaņā ar nolīguma 76. panta 3. punktu nolīgumu piemēro provizoriski ar nosacījumu, ka tās ir rakstiski viena otrai paziņojušas par šim nolūkam nepieciešamo procedūru pabeigšanu.

- **Atbilstība pārējiem Savienības politikas virzieniem**

Ekonomisko partnerattiecību nolīgumā ietverti noteikumi par ilgtspējīgu attīstību (3. pants), ar kuriem Puses atkārtoti apstiprina, ka ilgtspējīgas attīstības mērķis ir nolīguma daļa, izpildot Kotonū nolīguma vispārīgos mērķus un principus un jo īpaši pildot vispārīgo apņemšanos mazināt un beidzot izskaust nabadzību veidā, kas saderīgs ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem.

EPN ir tirdzniecības nolīgums, kas orientēts uz attīstību un piedāvā Zālamana Salām asimetrisku tirgus piekļuvi un tām ļauj aizsargāt sensitīvas nozares no liberalizācijas, vienlaikus nodrošinot lielu skaitu aizsardzības pasākumu, kā arī klauzulu jauno nozaru aizsardzībai. Tajā turklāt ir ietverti izcelsmes noteikumi, kas atvieglo Zālamana Salu eksportu uz ES. Minētie noteikumi veicina attīstības politikas saskaņotības mērķa sasniegšanu un atbilst LESD 208. panta 2. punktam.

2. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

- **Juridiskais pamats**

Šā Padomes lēmuma juridiskais pamats ir Līgums par Eiropas Savienības darbību, jo īpaši tā 207. panta 3. punkts un 207. panta 4. punkta pirmā daļa saistībā ar tā 218. panta 6. punkta a) apakšpunkta v) punktu.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Saskaņā ar LESD 3. pantu kopējā tirdzniecības politika ir ekskluzīvā Savienības kompetencē.

- **Proporcionalitāte**

Šis priekšlikums ir nepieciešams, lai īstenotu Savienības starptautiskās saistības, kā noteikts ĀKK un ES partnerattiecību nolīgumā, jo īpaši, lai noslēgtu jaunu ar PTO saderīgu tirdzniecības vienošanos, pakāpeniski likvidējot šķēršļus tirdzniecībai starp Pusēm un veicinot sadarbību visās ar tirdzniecību saistītajās jomās.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Nav cita juridiska instrumenta, ko varētu izmantot šā priekšlikuma mērķa sasniegšanai.

3. EX POST NOVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Ietekmes novērtējums**

ES un ĀKK ekonomisko partnerattiecību nolīgumu ilgtspējas ietekmes novērtējums (IIN) tika veikts no 2003. līdz 2007. gadam. Šā projekta darba uzdevumu Eiropas Komisija publicēja 2002. gadā uzaicinājumā uz konkursu. Šā konkursa rezultātā piecu gadu pamatlīguma slēgšanas tiesības 2002. gada augustā tika piešķirtas *PwC France*. IIN galīgā ziņojuma projekts ieinteresētajām personām Eiropā tika iesniegts ES pilsoniskās sabiedrības dialoga sanāksmē, ko organizēja Eiropas Komisija 2007. gada 23. martā Briselē, Beļģijā.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Uz Zālamana Salu pievienošanās EPN apstiprināšanu neattiecas *REFIT* procedūras; tā nerada izmaksas Savienības MVU un nerada problēmas digitālās vides jomā.

- **Pamattiesības**

Šis priekšlikums neietekmē pamattiesību aizsardzību Savienībā.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Paredzams, ka Zālamana Salas 2021. gadā atstās vismazāk attīstīto valstu kategoriju; tādējādi vēl trīs gadus pēc tam tās izmantos iniciatīvu “Viss, izņemot ieročus”, kas to eksportam piedāvā beznodokļu un bezkvotu piekļuvi ES tirgum. Ietekmes uz budžetu nav, jo Zālamana Salas pēc pievienošanās nolīgumam arī turpmāk varēs piekļūt ES tirgum ar tādiem pašiem nosacījumiem.

5. CITI ELEMENTI

- **Priekšrocības, ko pievienošanās sniedz ekonomikas dalībniekiem**

EPN izveido nosacījumus, kuri ES ekonomikas dalībniekiem ļauj pilnībā izmantot iespējas, ko rada abu ekonomiku attiecības. Īstenojot EPN, no muitas nodokļiem tiks lielā mērā atbrīvoti ES eksportētāji, kas uz Zālamana Salām eksportē rūpniecības ražojumus. Tas atbilst kritērijiem, kuri noteikti *GATT* 1994 XXIV pantā (atcelt nodokļus un citus ierobežojošus tirdzniecības noteikumus attiecībā uz lielāko daļu tirdzniecības starp Pusēm), proti, 90,3 % tarifa pozīciju, kas atbilst 83 % no ES eksporta apjoma 15 gadu laikā. Zālamana Salas gūs labumu, jo tiks saglabāta to beznodokļu un bezkvotu piekļuve ES tirgum.

EPN turklāt izveido noteikumu kopumu cita starpā tādās jomās kā ilgtspējīga attīstība, tehniskie šķēršļi tirdzniecībai un sanitārie un fitosanitārie pasākumi. Turklāt EPN Puses piedalās Tirdzniecības komitejā, kas izveidota saskaņā ar nolīgumu. ES iespēja izmantot nolīgumā paredzēto divpusējo domstarpību izšķiršanas mehānismu palīdz sasniegt mērķi nodrošināt pārredzamu, nediskriminējošu un paredzamu vidi ES uzņēmējiem Klusā okeāna valstīs.

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Zālamana Salas piedalīsies saskaņā ar EPN 68. pantu izveidotajā Tirdzniecības komitejā, kas risina visus nolīguma īstenošanai nepieciešamos jautājumus, ieskaitot tā īstenošanas uzraudzību un pārskatīšanu, *TBT* un *SFS* jautājumu koordinēšanas un apspriešanas nodrošināšanu, prioritāro nozaru un produktu, kā arī no tiem izrietošo prioritāro sadarbības jomu noteikšanu un pārskatīšanu un nolīguma grozījumu ieteikumu sniegšanu. Tirdzniecības komitejā ir Pušu pārstāvji.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Priekšlikuma 1. un 2. pantā ietverti noteikumi par Zālamana Salu pievienošanās EPN apstiprināšanu Savienības vārdā un par paziņojumiem, ar ko pauž Eiropas Savienības piekrišanu attiecībā uz pievienošanās nolīgumam un tā provizorisku piemērošanu saskaņā ar tā 76. panta 3. punktu.

Priekšlikuma 3. pantā ir noteikts, ka pievienošanās protokolu neinterpretē kā tādu, kas piešķir tiesības vai uzliek saistības, uz kurām var tieši atsaukties Savienības vai dalībvalstu tiesās.

Priekšlikuma 4. pantā ir noteikts lēmuma spēkā stāšanās datums.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par Zālamana Salu pievienošanos Partnerattiecību pagaidu nolīgumam starp Eiropas Kopienu, no vienas puses, un Klusā okeāna valstīm, no otras puses

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 3. punktu un 207. panta 4. punkta pirmo daļu saistībā ar tā 218. panta 6. punkta a) apakšpunkta v) punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta piekrišanu,

tā kā:

- (1) Padome 2002. gada 12. jūnijā pilnvaroja Komisiju sākt sarunas par ekonomisko partnerattiecību nolīgumiem ar Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu grupu³.
- (2) Savienība (toreiz – Eiropas Kopiena) 2009. gada 30. jūlijā parakstīja Partnerattiecību pagaidu nolīgumu starp Eiropas Kopienu, no vienas puses, un Klusā okeāna valstīm, no otras puses⁴ (“Partnerattiecību pagaidu nolīgums”), ar ko izveido ekonomisko partnerattiecību nolīgumu satvaru. Partnerattiecību pagaidu nolīgumu provizoriski piemēro Papua-Jaungvinejas Neatkarīgā Valsts, Fidži Republika un Samoa Neatkarīgā Valsts — attiecīgi kopš 2009. gada 20. decembra, 2014. gada 28. jūlija un 2018. gada 31. decembra.
- (3) Nolīguma 80. pantā izklāstīti noteikumi par citu Klusā okeāna valstu pievienošanos.
- (4) 2018. gada 4. jūnijā Zālamana Salas iesniedza Padomei lūgumu pievienoties EPN, kā arī tirgus piekļuves piedāvājumu.
- (5) Komisija novērtēja Zālamana Salu piedāvājumu un pēc grozījumiem atzina to par pieņemamu. Attiecīgi 2018. gada 23. oktobrī tā pabeidza sarunas ar Zālamana Salām.
- (6) Saskaņā ar nolīguma 76. panta 3. punktu Savienībai un Zālamana Salām nolīgums jāsāk provizoriski piemērot pēc desmit dienām no dienas, kad abas Puses rakstiski viena otrai paziņojušas par šim nolūkam vajadzīgo procedūru pabeigšanu.
- (7) Zālamana Salu pievienošanās būtu jāapstiprina Savienības vārdā,

³ Padomes sniegtās sarunu norādes par ekonomiskās partnerības nolīgumiem ar ĀKK valstīm un reģioniem (9930/02 (DG E II) HH/sg).

⁴ Padomes Lēmums 2009/729/EK (2009. gada 13. jūlijs) par to, lai parakstītu un provizoriski piemērotu Partnerattiecību pagaidu nolīgumu starp Eiropas Kopienu, no vienas puses, un Klusā okeāna valstīm, no otras puses (OV L 272, 16.10.2009., 1. lpp).

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Ar šo Savienības vārdā apstiprina Zālamana Salu pievienošanas Partnerattiecību pagaidu nolīgumam starp Eiropas Savienību, no vienas puses, un Klusā okeāna valstīm, no otras puses ("partnerattiecību pagaidu nolīgums"), saskaņā ar tā 80. pantu Zālamana Salām deponējot pievienošanās aktu.
2. Šim lēmumam ir pievienots Zālamana Salu tirgus piekļuves piedāvājums.
3. Padomes priekšsēdētājs Savienības vārdā paziņo partnerattiecību pagaidu nolīguma Pusēm un Zālamana Salām par to, ka Savienība ir apstiprinājusi Zālamana Salu pievienošanas partnerattiecību pagaidu nolīgumam.

2. pants

1. Lai starp Savienību un Zālamana Salām provizoriski piemērotu Partnerattiecību pagaidu nolīgumu, Padomes priekšsēdētājs Savienības vārdā sniedz partnerattiecību pagaidu nolīguma 76. panta 3. punktā minēto paziņojumu.
2. Partnerattiecību pagaidu nolīgumu Savienība un Zālamana Salas sāk provizoriski piemērot pēc desmit dienām no dienas, kad abas Puses saskaņā ar 1. punktu ir rakstiski viena otrai paziņojušas par šim nolūkam vajadzīgo procedūru pabeigšanu.

3. pants

Zālamana Salu pievienošanās apstiprināšanu neinterpretē kā tādu, kas piešķir tiesības vai uzliek saistības, uz kurām var tieši atsaukties Savienības vai dalībvalstu tiesās.

4. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

5. pants

Šo lēmumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*